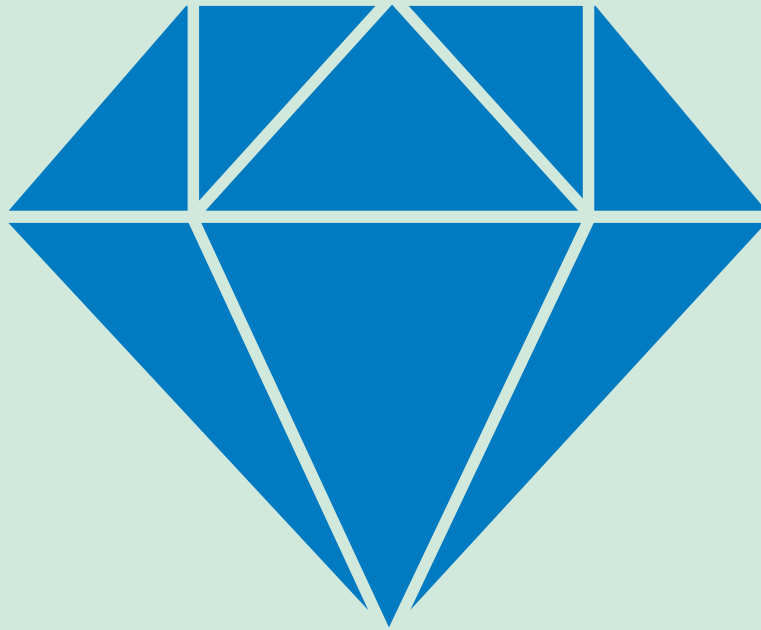

TIL MEDARBEJDEREN

Hjemlighed i hverdagen

Guide til at styrke borgerens oplevelse af hjemlighed og værdighed

SUNDHEDSSTYRELSEN
Videnscenter for værdig ældrepleje

Sundhed for alle ♥+●

Medarbejderens guide til at arbejde med hjemlighed i hverdagen

Disse redskaber kan hjælpe dig og dine kollegaer i arbejdet med at styrke borgerens oplevelse af hjemlighed og værdighed i hverdagen. Sammen med borgeren og pårørende kan du gå på opdagelse – fysisk og gennem dialog – for at finde ud af, hvad der er vigtigt for borgeren i hjemmet.

Hvad er hjemlighed?

Hjemlighed er en følelse eller stemning, som er knyttet til ens hjem. Det er noget, der hele tiden skabes i relationen mellem mennesker og deres materielle omgivelser. Hjemlighed handler altså ikke kun om mursten eller indretning, men om identitet, relationer, aktiviteter og stemninger. Hjem er en afspejling af dem, der bor der – af deres liv og identitet. Hvis hjemmet afvikles, eller man oplever at miste selvbestemmelse i hjemmet, kan det derfor betyde et tab af identitet.

Når man får behov for pleje og hjælp i sit hjem, bliver ens hjem også en arbejdsplads. For at bevare oplevelsen af hjemlighed i eget hjem er det vigtigt, at borgeren oplever, at hans eller hendes præferencer og ønsker i hjemmet er kendt, og at der er et godt samarbejde med de medarbejdere, der kommer i hjemmet. Det er også afgørende, at borgeren bevarer oplevelsen af at være vært i sit eget hjem, også selvom vedkommende ikke kan så meget som tidligere.

Hjemlighed er – ligesom værdighed – individuelt. Derfor er det nødvendigt at spørge den enkelte borger, hvad der betyder noget for ham eller hende i hjemmet. Sammen med borgeren og evt. pårørende kan I gå på opdagelse fysisk og gennem dialog for at finde ud af, hvad der er vigtigt for borgeren i hjemmet.

Redskaber til at arbejde med hjemlighed i hverdagen

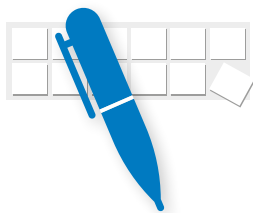
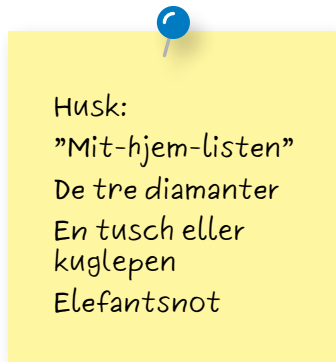
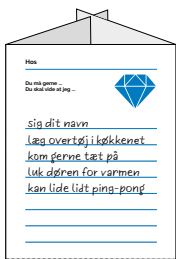
Du kan bruge de to redskaber "Mit hjem-listen" og "Diamanterne", når du er på besøg hos borgeren.

Brug redskaberne til at få en dialog med borgeren om, hvad der er vigtigt for ham eller hende i hjemmet. Udfyld "Mit hjem-listen" sammen med borgeren, og hæng den op eller stil den nær indgangen efter aftale med borgeren, så du og dine kolleger let kan få øje på den, når I træder ind i hjemmet.

Gå en tur med borgeren i hjemmet og spørg ind til, hvilke steder, ting og aktiviteter der har betydning for borgeren i hans eller hendes hjem. Sæt de foldede diamanter op efter aftale med borgeren på de steder, der har særlig betydning, så det er let at få øje på for dig og dine kollegaer.

Før besøget

Inden besøget kan du med fordel forberede borgeren og eventuelle pårørende på, at du næste gang gerne vil tale med dem om, hvad der er vigtigt for dem/ham/hende, når I kommer i hjemmet. Bed dem tænke over, hvilke steder, ting og aktiviteter der betyder noget for dem i deres hjem.

Før besøget skal du printe materialerne "Mit hjem-listen" og "Diamanterne".

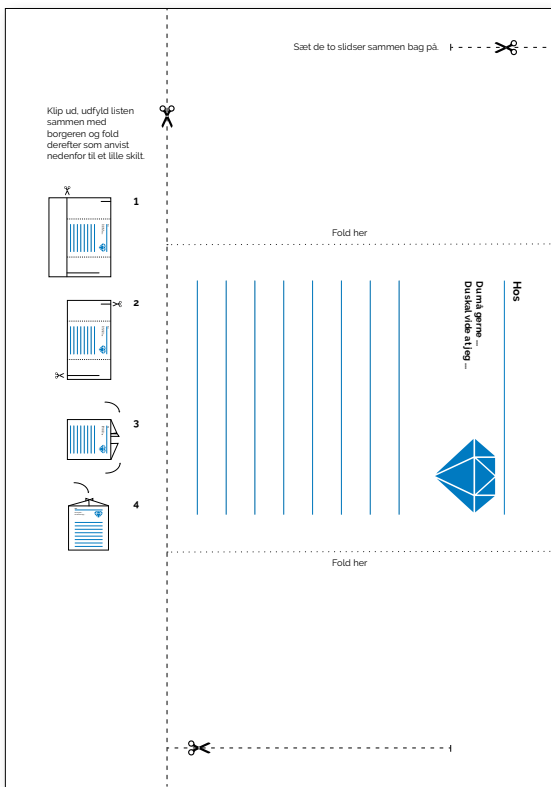
Vær opmærksom på at printe enkeltsidet. Du kan med fordel printe på lidt kraftigere papir, hvis det er muligt.

Klip "Mit hjem-listen" og de tre diamanter ud.

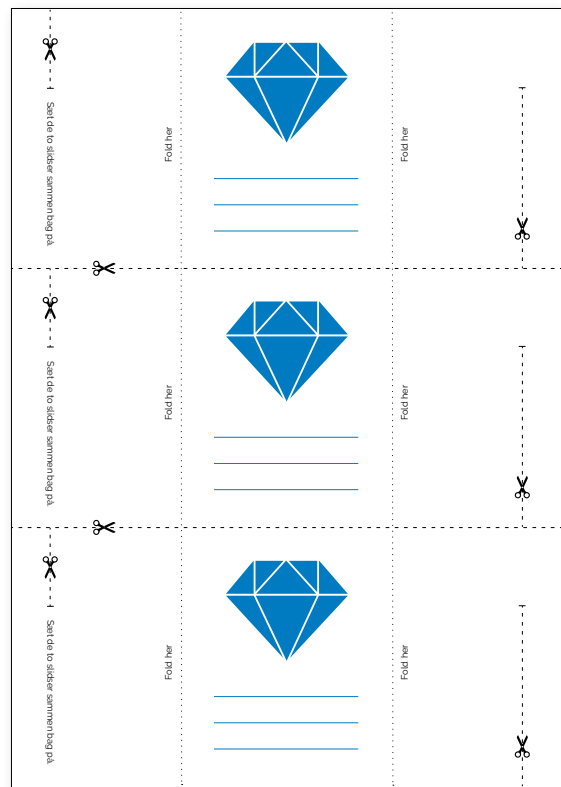

Forbered dig inden besøget ved at tænke over:

- Hvem skal jeg besøge?
- Hvordan er denne borgers hjem?
- Hvordan kan jeg tage dialogen med denne borger om hjemmet og oplevelsen af hjemlighed?

Mit hjem-listen

Diamanterne

Hos borgeren

Tal med borgeren og udfyld "Mit hjem-listen"

Tal med borgeren om, hvad der er vigtigt for ham eller hende, når du og dine kollegaer kommer i hjemmet. Du kan fx bruge spørgsmålene nedenfor. Det er vigtigt, at den pårørende er til stede, hvis borgeren og den pårørende deler bolig.

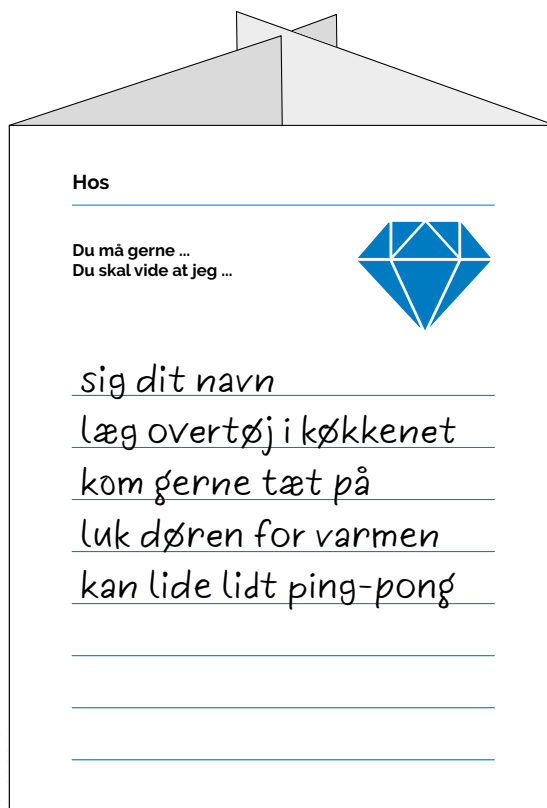
Bed først borgeren skrive sit navn øverst på listen, så der fx står *Hos Jens*. Hvis ikke det er muligt, udfylder du navnet.

Herefter kan I sammen udfylde "Mit hjem-listen" med de vigtigste pointer. Forklar borgeren, at "Mit hjem-listen" skal hjælpe dig og dine kollegaer til at vide, hvad der er vigtigt for borgeren, når I kommer i hans eller hendes hjem.

Aftal med borgeren, hvor du må stille eller hænge listen op. Gerne i nærheden af indgangen, sådan at du og dine kolleger let kan få øje på listen, når I træder ind i hjemmet.

Forslag til spørgsmål til borgeren:

- Hvordan kan du lide, at vi kommer ind hos dig? (fx ringer på/går ind selv)
- Hvordan kan du bedst lide, at vi hilser på dig? (fx siger navn/har øjenkontakt)
- Hvad foretrækker du, at vi gør først? (fx tager sko af/åbner et vindue/sætter kaffe over)
- Hvordan kan du godt lide, at samværet og tonen er, når vi kommer hos dig? (fx en uformel tone/humoristisk/stille og roligt samvær)
- Er der noget, du synes, vi skal vide om dig, når vi kommer i dit hjem?
- Er der noget, som du helst ikke vil have, vi gør, når vi kommer hos dig?
- Hvordan kan vi samarbejde om beslutninger vedr. hjemmet, når det både er dit hjem og en arbejdsplads for mig/os?

Hos

Du må gerne ...
Du skal vide at jeg ...

sig dit navn

læg overtøj i køkkenet

kom gerne tæt på

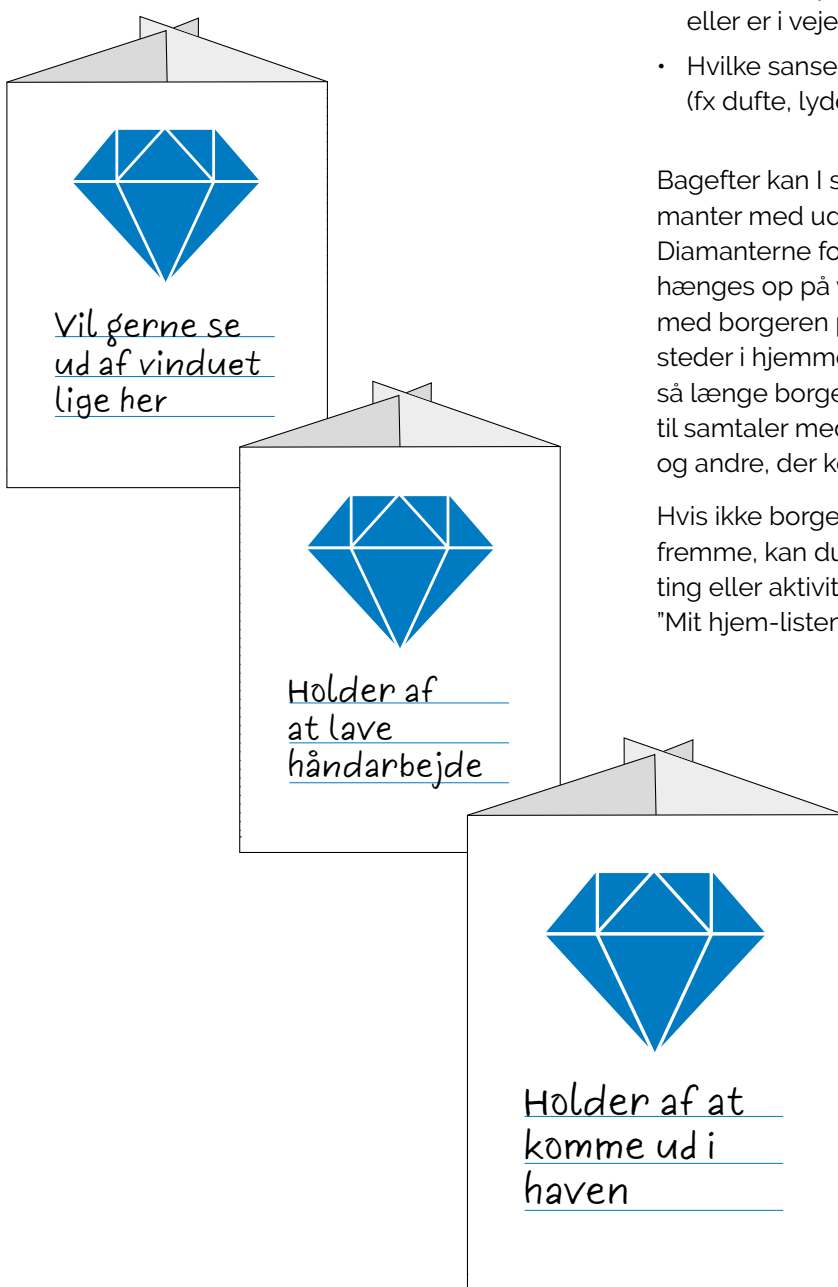
luk døren for varmen

kan lide lidt ping-pong

Hos borgeren

Gå en tur med borgeren i hjemmet, udfyld og placér "Diamanterne"

Når I har talt om hjemmet, kan I sammen gå en tur på opdagelse i hjemmet. Hvis borgeren ikke kan gå med rundt, kan I tale om, hvilke steder, ting og aktiviteter der betyder noget for ham eller hende i hjemmet.

Forslag til spørgsmål, du kan stille borgeren undervejs:

- Er der steder eller rum i dit hjem, du holder særligt meget af? (fx en hyggekrog, køkkenet, altanen, haven)
- Ville du gerne opholde dig mere på de steder?
- Er der aktiviteter, du holder af at lave i hjemmet? (fx lave mad, lave håndarbejde, have gæster)
- Er der ting i dit hjem, som betyder noget særligt for dig?
- Er der hjælpemidler eller udstyr, som fylder eller er i vejen for dig?
- Hvilke sanseindtryk holder du af i dit hjem? (fx dufte, lyde, temperatur, udsigt)

Bagefter kan I sammen udfylde op til tre diamanter med udsagn eller stikord fra samtalen. Diamanterne foldes og kan enten stilles op eller hænges op på væggen med elefantsnot. Sammen med borgeren placerer du diamanterne på de steder i hjemmet, de handler om. Her kan de stå, så længe borgeren ønsker det, og give anledning til samtaler med medarbejdere fra hjemmeplejen og andre, der kommer i hjemmet.

Hvis ikke borgeren ønsker, at diamanterne står fremme, kan du notere de betydningsfulde steder, ting eller aktiviteter, I har talt om, nederst på "Mit hjem-listen".

Efter besøget

Efter besøget er det en god idé at følge op. Følg op umiddelbart efter besøget og igen efter et par uger.

Følg op med borgeren

Hvordan har han/hun oplevet jeres samtale om hjemlighed? Hvordan har han/hun oplevet at have "Mit hjem-listen" og "Diamanterne" stående i hjemmet? Måske har det sat tanker og samtaler i gang eller vækket et ønske om små forandringer i hjemmet.

Følg op med dine kollegaer

Har I lært noget nyt om borgeren? Er der forhold I skal være opmærksomme på? Og kan I sætte små tiltag i værk, som kan understøtte borgerens oplevelse af hjemlighed? Vær opmærksom på at dele relevant ny viden om borgeren med dine kollegaer. Hvis du får viden, der er relevant at dokumentere, er det også en del af opfølgningen.

Få mere viden og se film om hjemlighed på sst.dk/vaerdighed

